

RISØR KOMMUNE

Oppvekst- og undervisningsetaten

Melding om vedtak

Barne- og familiedepartementet

Postboks 8036 Dep.
0030 OSLO

330.00
2004/04169
SIGN.

Deres ref:

Vår ref:
04/03162/SNY

Arkiv: A1
Løpenr.: 63/05

Dato: 04.01.2005

- 683

Høring om ny barnehagelov

De underrettes herved om at det er fattet vedtak i ovennevnte sak. Saken har vært behandlet som vist på vedlagte saksfremlegg.

Eventuelle henvendelser rettes til: Søs Nysted.

Med hilsen

for *Maijrid hvardal*
Søs Nysted
Oppvekstleder

Besøksadresse:
Furumveien 1
4950 Risør

Postadresse:
Postboks 158
4951 Risør

Dir tlf. 37 14 96 30
Tlf.: 37 14 96 00
Fax: 37 14 96 01

Bankkonto: 7316 06 10023
e-post:
postkasse@risor.kommune.no

RISØR
KULTUR TRÆS

RISØR KOMMUNE

Oppvekst- og
undervisningsetaten

Arkiv: A1
Saksmappe: 04/03162-3
Saksbehandler: Søs Nysted
Dato: 07.12.2004

Høring om ny barnehagelov

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
045/04	Hovedutvalget for oppvekst og omsorg	16.12.04

Rådmannens innstilling:

1. Formålsparagrafen endres slik at barnehagens verdigrunnlag er livssynsnøytralt, men med vekt på de samme verdiene som ærlighet, toleranse, rettferdighet m.m.
Det er foreldrenes ansvar å oppdra barn, og det skal være deres valg hvilken religion eller livssyn de ønsker å oppdra dem etter. I dagens flerkulturelle og fler-religiøse samfunn bør foreldre kunne velge barnehage uten å måtte ta hensyn til religion.
2. § 10 1. Ledd: Det er viktig at kommunen kan godkjenne barnehagens egnethet i forhold til formål og innhold. Det må imidlertid presiseres at man ikke bør fravike dagens veiledende norm for areal.

§ 10 3.ledd: Gjeldene lov med veiledende arealnorm ønskes videreført.

§ 11 Familiebarnehager. Gjeldene lov ønskes videreført
4. Ledelse / styrer . Alternativ B anbefales.
Alternativ B er i tråd med kvalitetsutvalgets innstilling. Det synes viktigere enn tidligere at ledelsen har førskolelærerutdanning. Man har fra 2001 til 2004 hatt en kvalitetssatsing i barnehager rettet spesielt mot viktigheten av det pedagogiske innholdet i barnehagene. En styrer er også en viktig pedagogisk veileder for sine ansatte.
5. Barnehagens øvrige personale. Alternativ A anbefales
Vi ønsker ikke at en sentral bemanningsnorm og krav om førskolelærerutdanning hos pedagogisk leder skal fravikes.

Behandling i Hovedutvalget for oppvekst og omsorg - 16.12.2004:

Mette Lauvland Kjørholt, KrF., fremmet forslag til følgende tilføyelse etter første setning i pkt. 1 i rådmannens innstilling:

Kommunen ser det som viktig at nasjonal kultur og historie blir ivaretatt i barnehagen.

Ved alternativ votering mellom pkt. 1 i rådmannens innstilling og Mette Lauvland Kjørholts forslag ble Mette Lauvland Kjørholts forslag vedtatt med 5 mot 2 stemmer.

Øvrige punkter i rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak fra Hovedutvalget for oppvekst og omsorg - 16.12.2004 :

1. Formålsparagrafen endres slik at barnehagens verdigrunnlag er livssynsnøytralt, men med vekt på de samme verdiene som ærlighet, toleranse, rettferdighet m.m. Kommunen ser det som viktig at nasjonal kultur og historie blir ivaretatt i barnehagen. Det er foreldrenes ansvar å oppdra barn, og det skal være deres valg hvilken religion eller livssyn de ønsker å oppdra dem etter. I dagens flerkulturelle og fler-religiøse samfunn bør foreldre kunne velge barnehage uten å måtte ta hensyn til religion.
2. § 10 1. Ledd: Det er viktig at kommunen kan godkjenne barnehagens egnethet i forhold til formål og innhold. Det må imidlertid presiseres at man ikke bør fravike dagens veiledende norm for areal.

§ 10 3.ledd: Gjeldene lov med veiledende arealnorm ønskes videreført.

§ 11 Familiebarnehager. Gjeldene lov ønskes videreført
3. Ledelse / styrer . Alternativ B anbefales.
Alternativ B er i tråd med kvalitetsutvalgets innstilling. Det synes viktigere enn tidligere at ledelsen har førskolelærerutdanning. Man har fra 2001 til 2004 hatt en kvalitetssatsing i barnehager rettet spesielt mot viktigheten av det pedagogiske innholdet i barnehagene. En styrer er også en viktig pedagogisk veileder for sine ansatte.
4. Barnehagens øvrige personale. Alternativ A anbefales
Vi ønsker ikke at en sentral bemanningsnorm og krav om førskolelærerutdanning hos pedagogisk leder skal fravikes.

Kort resymé

Barne- og familiedepartementet legger frem forslag til ny barnehagelov. Denne er sendt ut på høring med frist 10.jan 2005.

Forslag til endringer er herfra sendt ut til alle private og kommunale barnehager i Risør kommune med frist 3.desember til å gi merknader til lovforslaget.

Styrere i kommunale og private barnehager har i fellesskap kommet med en kommentar (vedlegg).

Saksopplysninger

Barnehageloven som gjelder ble vedtatt 5.mai 1995. Barnehagereformen og utviklingen generelt tilsier at barnehageloven må oppdateres og forbedres. Den nye loven er ment å skulle styrke forutsetningene for at barnehagen kan gi omsorg og et godt pedagogisk tilbud. Loven er ment å skulle bidra til en ryddig ansvarsfordeling og stabile rammer i en barnehagesektor som nærmer seg full dekning.

Regelverket er ment å skulle sikre høy kvalitet i barnehagetilbudet, samtidig skal det legges til rette for mest mulig lokal utforming av kvalitetskrav m.m.

Kommunen er tilført flere nye oppgaver som barnehagemyndighet og lovforslaget innebærer derfor en forenkling av eksisterende regelverk.

Rammefinansiering av barnehagesektoren, som er ment innført i 2006, innebærer at kommunene får ansvaret for finansieringen av barnehagetilbudet, mens staten tilfører kommunene midler gjennom inntektssystemet. Høringsnotatet har derfor som utgangspunkt at ansvaret for finansiering skal overføres kommunene i nær fremtid.

I saksfremlegget vurderes kun de paragrafene som foreslås endret, bortsett fra paragraf 1. Denne kommenteres.

Barnehageloven inneholder 27 paragrafer hvorav 17 paragrafer foreslås endret.

Kapitlene henviser til det nye lovutkastet.

Endringer i loven som kun er redaksjonelle er ikke nevnt.

Vurderinger

1. Kapittel 1 : Barnehagens formål og innhold

Barnehageloven §1, Formål, foreslås uendret. I dagens lov heter det at "*barnehagen skal hjelpe til med å gi en oppdragelse i samsvar med kristne grunnverdier*". Begrepet kristne grunnverdier er fortolket til å inneholde to hovedelementer: Kristne etiske normer som ærlighet, toleranse, rettferdighet, tilgivelse og lignende og den kristne tro og lære. De kristne etiske normene representerer et verdigrunnlag barnehagen skal arbeide ut fra. Det er foreldrenes ansvar å oppdra barn, og det skal være deres valg hvilken religion eller livssyn de ønsker å oppdra dem etter. I dagens flerkulturelle og fler-religiøse samfunn bør foreldre kunne velge barnehage uten å måtte ta hensyn til religion.

Merknad: Formålsparagrafen bør endres slik at barnehagens verdigrunnlag er livssynsnøytralt, men med vekt på de samme verdiene som ærlighet, toleranse, rettferdighet m.m.

2. Barnehageloven § 2 som definerer barnehagens innhold er i det nye forslaget utfyllende og sikrer det pedagogiske innholdet på en bedre måte.

Merknad: Endringen synes grei

3. Kapittel II: Barn og foreldres medvirkning

Foreldremedvirkning endres til "Barn og foreldres medvirkning". § 3 er ny og inneholder barns rett til medvirkning, samt at det i §4 er lagt til en presisering av foreldrerådets funksjon.

Det er spesielt med utgangspunkt i FNs barnekonvensjons artikkel 3, 12 og 13 at man ønsker en ny bestemmelse i barnehageloven.

Barns rett til medvirkning er nedfelt i artikkel 12 nr. 1 jf. Menneskerettsloven nr. 4 som lyder: "Partene skal garantere et barn som er i stand til å danne egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i forhold som vedrører barnet, og gi barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med deres alder og modenhet."

Merknad: Endringen synes grei

4. BDF foreslår å ikke videreføre § 6 " Eierstyre opprettet etter kommunelovens § 11". Etter departementets vurdering griper § 6 inn i kommunestyrets frihet til å bestemme eierstyrets sammensetning i kommunale barnehager. Det henvises til nye § 4 og § 5 i barnehageloven hvor foreldremedvirkning er sikret gjennom foreldreråd og samarbeidsutvalg. Eier er sikret med lik deltakelse i samarbeidsutvalget.

Merknad: Endringen synes grei

5. Kapittel III: Ansvar og myndighet:
Departementet ønsker å endre §13 (ny §6) " Godkjenningsplikt" . Formålet med innskjerpingen av bestemmelse om godkjenningsplikt er å sikre barn i institusjonspregede virksomheter (større private familiebarnehager /dagmamma virksomheter), og departementet går ut fra at det ytes godtgjøring for et slikt tilsyn. Tidligere lov sikret kun barn i slike virksomheter dersom *flertallet* av barna har en oppholdstid på 20 timer eller mer. Det nye lovutkastet sikrer *ett eller flere barn* i samme virksomheter.

Merknad: Endringen synes grei

6. Departementet ønsker i §7 " Barnehageeiers ansvar" å stadfeste og klargjøre eiers ansvar i forhold til gjeldene lover og regler. Paragrafen sier konkret hva som må legges frem av tjenestedata og regnskapsopplysninger. Den største endringen ligger i setningen om vedtekter, hvor man ikke lenger definerer hvilke områder vedtektene skal sikre, men det skal utarbeides vedtekter som gir foreldrene de opplysninger som er av betydning for foresattes forhold til barnehagen.

Merknad: Endringen synes grei

7. I § 8, Kommunens ansvar, foreslås kun redaksjonelle endringer. Kommunens to hovedoppgaver som barnehagemyndighet er i dag å ha ansvaret for at det finnes et samlet bhg. tilbud i kommunen som dekker brukernes behov, og påse at alle drives i samvar med gjeldene lover og regelverk.

Merknad: Endringen synes grei

8. I § 9, Fylkesmannens ansvar, foreslår departementet en endring i fylkesmannens tilsynskompetanse ved at kompetansen til å føre tilsyn med den enkelte barnehage oppheves. Det foreslås at fylkesmannen i stedet gis kompetanse til å føre tilsyn med at kommunen utfører de oppgaver den som barnehagemyndighet er pålagt etter barnehageloven.

Merknad: Endringen synes grei

9. Kapittel IV: Barnehagemyndighetens generelle oppgaver.

I § 10, tredje ledd, Godkjenning av barnehager, ønsker departementet at kommunen med sin godkjenningsmyndighet skal vurdere barnehagens *egnethet i forhold til formål og innhold*. Det menes her konkret de fysiske rammene med leke – og oppholdsareal, samt utearealer. Departementet ønsker ikke å sette en fast arealnorm. I merknader til gjeldene lov er det en veiledende arealnorm som sikrer noe av barnas vilkår i barnehagen. Det er ikke gunstig å minske den arealnormen som er satt i gjeldene lov. Denne er 4 kvadratmeter pr barn over 3 år og 1/3 mer for barn under 3 år. I streben etter full barnehagedekning vil det være lett å fravike en fornuftig norm og tenke økonomi fremfor barnas og de ansattes beste.

Merknad: § 10 1.ledd: Det er viktig at kommunen kan godkjenne etter *barnehagens egnethet i forhold til formål og innhold*. Det må imidlertid presiseres at man ikke bør fravike dagens veiledende norm for areal.

Endringen synes grei

§ 10 3.ledd: Gjeldene lov med veiledende arealnorm ønskes videreført.

10. I § 11, Familiebarnehager, ønsker departementet å fjerne arealnormen. Det vil gjelde det samme her som i ordinære barnehager. Det er ikke gunstig å minske den arealnormen som er satt i gjeldene lov.

Merknad: § 11 Gjeldene lov ønskes videreført

11. I § 13, Prioritet ved opptak, er det kun en liten endring. Departementet ønsker å fjerne vilkåret om at barn med nedsatt funksjonsevne skal ha nytte av barnehageoppholdet. Utgangspunktet er at alle barn kan ha godt av å være i barnehage. Departementet finner det urimelig at det for en spesiell gruppe skal vurderes om de har nytte av barnehagetilbudet.

Merknad: Endringen synes grei

12. I § 16, Tilsyn og veiledning, er den viktigste endringen fylkesmannens hjemmel til å føre tilsyn med den enkelte barnehage. Fylkesmannen vil at denne skal opphøre og at det er kommunens ansvar å føre tilsyn og gi veiledning med den enkelte barnehage. Fylkesmannens ansvar etter gjeldene lov videreføres.

Merknad: Endringen synes grei

13. Kapittel V : Personalet

I § 18 Ledelse, har departementet lagt frem alternativ A og alternativ B for ledelse. Alternativ A stiller ingen krav til spesiell utdanning mot små barn, kun at det er en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse. Alternativ B viderefører dagens krav til at styrer/leder skal ha førskolelærer utdanning. Alternativ B er i tråd med kvalitetsutvalgets innstilling. Det synes viktigere enn tidligere at ledelsen har førskolelærerutdanning. Man har fra 2001 til 2004 hatt en kvalitetsstrategi i barnehager rettet spesielt mot viktigheten av det pedagogiske innholdet i barnehagene. En styrer er også en viktig pedagogisk veileder for sine ansatte.

Merknad: Alternativ B anbefales

14. I § 19, Barnehagens øvrige personale, er det skissert 4 alternativer. Alternativ A viderefører dagens norm, alternativ B er som A, men pedagogikken er uklart i forhold til alder på barna. I alternativ C gis det en mulighet for at barnegruppens sammensetning

bestemmer pedagogtettheten og det sies ikke noe om at det skal gis utfyllende forskrifter om pedagogisk bemanning. I alternativ D gis det ingen direktiver på pedagogisk bemanning, kun at det skal være en tilfredstillende pedagogisk virksomhet. I en OECD rapport (1999) blir det vist til at Norge har et godt barnehagetilbud, men at vi har en lavere pedagogtetthet enn våre naboland. Kvalitetsutvalget viser også til at flere barnehageeiere har sett verdien av å ha flere pedagoger enn minimumsnormen. Det synes underlig å skulle vike fra en bemanningsnorm og krav om førskolelærerutdanning hos pedagogisk leder når rapporter samt kvalitetssatsningen i barnehagene viser at denne er viktig og på et minimum i Norge.

Merknad: alternativ A anbefales

Konklusjon

Det er et viktig høringsutkast som har store muligheter til at vi får en bedre barnehagelov enn tidligere. Mange av endringene er til det bedre for brukere og tilsynsmyndigheter. Det er spesielt på areal- og bemanningsnormen det er endringer som kan få stor betydning og dessverre i negativ retning dersom man viker fra dagens normer. Følgende punkter er viktige å kommentere:

2. Formålsparagrafen bør endres slik at barnehagens verdigrunnlag er livssynsnøytralt, men med vekt på de samme verdiene som ærlighet, toleranse, rettferdighet m.m. Det er foreldrenes ansvar å oppdra barn, og det skal være deres valg hvilken religion eller livssyn de ønsker å oppdra dem etter. I dagens flerkulturelle og fler-religiøse samfunn bør foreldre kunne velge barnehage uten å måtte ta hensyn til religion.
9. § 10 1. Ledd: Det er viktig at kommunen kan godkjenne barnehagens egnethet i forhold til formål og innhold. Det må imidlertid presiseres at man ikke bør fravike dagens veiledende norm for areal.
§ 10 3.ledd: Gjeldene lov med veiledende arealnorm ønskes videreført.
13. § 11 Familiebarnehager. Gjeldene lov ønskes videreført
Alternativ B anbefales.
Alternativ B er i tråd med kvalitetsutvalgets innstilling. Det synes viktigere enn tidligere at ledelsen har førskolelærerutdanning. Man har fra 2001 til 2004 hatt en kvalitetssatsing i barnehager rettet spesielt mot viktigheten av det pedagogiske innholdet i barnehagene. En styrer er også en viktig pedagogisk veileder for sine ansatte.
15. Alternativ A anbefales
Vi ønsker ikke at en sentral bemanningsnorm og krav om førskolelærerutdanning hos pedagogisk leder skal fravikes.

Høringsutast fra Risør kommune.

Kvalitet i våre barnehager er:

- Kompetent personale, dette betyr at det må være førskolelærere i stillinger som pedagogisk leder og barne og ungdomsarbeidere som assistenter.
- Tid til omsorg for hvert enkelt barn, det vil si; tid, mulighet og kompetanse til å se hvert enkelt barn og gi barnet det det har behov for.
- Mulighet for den gode samtale, alle barn har behov for voksne som bryr seg og har tid til å lytte, la barnet få være delaktig i planer og være med på å utforme og påvirke sin egen hverdag.
- Barna blir sett som en viktig resurs og det synes i planer og dokumentasjon fra barnehagen og kommunens side.
- Personalet blir sett på som kompetente og har en opplevelse av å gjøre en viktig og nyttig jobb, det vil si at personalet har tid og mulighet til å gi hvert enkelt barn den oppfølging og den omsorg de ser barnet har behov for.

Derfor: Vi vil at det skal være en norm for bemanning pr antall **plasser**. Vi ønsker at det skal være en styrer for hver barnehage. Når avdelinger under en barnehage ligger i ulike bygg, må avstanden være slik at det kan være daglig nærvær.

Bemanning.

1 styrer med førskolelærerutdanning og videreutdanning innen ledelse i full stilling pr. 36 plasser.

1 førskolelærer som pedagogisk leder i full stilling pr. 18 plasser

1 førskolelærer i full stilling pr. 18 plasser.

2 assistenter med fagbrev i barne og ungdomsarbeiderfager i full stilling pr. 18 plasser.

På mindre steder hvor skole og barnehagen utgjør en enhet vil vi fremheve at den som skal være rektor for skolen og styrer for barnehagen må ha videreutdanning i småbarnspedagogikk og ha muligheten til daglig nærvær.

Barnehagen har de siste årene vært utsatt for store endringer. Disse endringene henger sammen med samfunnsutviklingen generelt. Barnehagene tilbyr i dag mange ulike former for plasser, dette fører til at flere barn og foreldre bruker barnehagen, og de bruker barnehagen annerledes enn før. De dagene de har plass, bruker de barnehagen hele dagen. Dette stiller krav til pedagogisk innhold og tilpassing til hvert enkelt barn og deres foreldre. Flere barn har i dag to familier å forholde seg til noe som gjør at pedagogene må bruke mer tid på foreldersamarbeid.

Barnehagen er en av de viktigste arenaene for forebygging, helse og livslang læring.

Samtidig opplever vi at:

Antall barn som henvises fra barnevernet til barnehagen øker.

Antall barn som henvises fra pedagogisk psykologisk tjenesten til barnehagen øker.

Dette fører til at barn med spesielle behov øker

Det er en forutsetning for god læring at det er nok voksne og at de voksne som er der er gode omsorgspersoner som har tanke for denne læringen.

Arealnormer

Vi mener det bør stilles krav til areal- ikke mindre enn det det er i dag. Det bør være et miljøkrav som rettes mot barna. Den bør inneholde normer for areal, lys, luft, sikkerhet. Dette bør gå inn i barnehagens H.M.S. rutiner. Vi vet at små barn blir stresset av mye støy og mange inntrykk. De litt eldre barna gir ofte selv uttrykk for at de opplever støy som slitsomt.

Vi ser at mange av disse forslagen er en måte å komme i mål med full barnehagedekning. Vi tror imidlertid at den kvaliteten barnehagene gjennom kvalitetsikringsprogrammet har bygd opp vil bli rasert om en ikke sikrer kommunene god nok økonomi slik at beamaningsnormer og arealkrav opprettholdes. Vi har sett at kommuneøkonomien de siste årene er blitt dårligere og dårligere, derfor tror vi at det er viktig at dettelovfestes.

Noen tanker!

- En lov med forskrifter speiler et samfunns syn på ulike grupper. Vi stiller oss en del spørsmål rundt dette vedr. syn på barnehagepedagogikk?
- Hva skal den norske barnehage gi barna?
- Hva skal den norske barnehagen tilby barn med spesielle behov?
- Hvilket samfunnsmandat har barnehagen- god kvalitet på den pedagogiske virksomhet eller oppbevare barna for å få full dekning?
- Hva slag syn på småbarnspedagogikk speiler loven?
- Hvilken rolle skal førskolelærerne spille?
- Hvilken rolle skal førskolelærerutdannings spille?
- Hva slags rolle og hvilken påvirkingsmulighet gis foreldre?
- Hva slags læring legger loven til rette for?

Norks barnehagekultur har mange gode kvaliteter i dag.

- Vi er brukerorientert.
- Vi tar barna med i planlegging og daglig arbeid.
- Vi jobber kreativt med å få foreldre med i prosessen.
- Vi legger stor vekt på læring gjennom skapende aktivitet og lek.
- Vi bruker naturen som forsknings arena året rundt.
- Vi legger stor vekt på sosial kompetanse og styrking av barnet selvbilde.
- Vi er gode på lokal tilpassning av det pedagogiske opplegget.
- Vi tar tenker flerkulturelt i mange sammenhenger og jobber med å tilpasse og endre praksis hele tiden
- Vi er stolte av den norske barnehagen, og mener den har mye godt ved seg. Men utvikling krever faglig refleksjon, endring av praksis og bearbeiding av erfaringer. Dette er områder som stiller krav til innhold, ledelse og rammer.

Vi har lyst til å si at det er gjort mye bra arbeid og kreativ tenking i dette lovutkastet, bla annet har vi lyst til å nevne:

- Tilpassning av barnehagen til et flerkulturelt samfunn.
- Sikring av barns medvirkning, iht FN's barnekonvensjon.
- Konkretisering av barnehageeiers ansvar.
- Prioritering av barn som det er fattet vedtak om etter § 20 i barnevernsloven ved opptak.

Med hilsen Styregruppa i Risør kommune.